

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

163 S Z Á M

Kedden este volt az első tanácskozási Sztalin, Truman és Churchill között

A szövetséges vezérkarok tovább folytatják megbeszéléseiket

POTSDAM, július 17. (Rádió.) A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Sztalin generalisszimusz és Molotov külügyi népbiztos kedden délelőtt Truman elnökkel és Bryans külügyminiszterrel ebédelt. Sztalin generalisszimusz egyenruhában gépkocsin érkezett meg ahhoz a házhoz, ahol Truman elnök a potsdami konferencia ideje alatt lakik. Sztalin generalisszimusz és Truman elnök mintegy

két órát töltöttek együtt.

A német fővárosból érkezett hírek szerint a szövetséges vezérkari főnökök tovább folytatták megbeszéléseiket, melyek technikai természetűek. A beérkezett hírek szerint Sztalin generalisszimusz, Truman elnök és Churchill miniszterelnök kedden este ültek össze az első megbeszélésre.

Hét óra délelőtt Truman elnök ellátog

tott a brandenburgi kapuhoz, a birodalmi kancelláriához és az Unter den Linden romjaihoz. Röviddel ezután Churchill miniszterelnök is sétát tett Berlinben. Eden külügyminiszter társaságában. A délután folyamán Truman és Churchill nem hivatalos megbeszélést folytattak. Ugyancsak megbeszélést folytattak az angol és amerikai vezérkari főnökök is.

Bejan ipar- és kereskedelemügyi miniszter:

Rövid időn belül meglepetésszerű politikai események lesznek, amelyek kedvezően fogják befolyásolni az ország gazdasági helyzetét

BUKAREST, július 17. A romániai pénzügyi helyzettel és az árak hullámzásával kapcsolatosan Bejan mérnök ipar- és kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatot adott az egyik bukaresti lapnak. A miniszter többek között a következőket mondta: — Az arany jelenlegi ára fiktitív és nem érdekli a kormányt. Nem érdekli az sem, ha néhány száz tökérs a rendelkezésére álló készpénzt aranyba fekteti és ezzel az arany árát befolyásolja. A kormányt csak

az érdekli, hogy megfelelően rögzítse az árakat és megszüntesse a forgalmi árak és a fizetések közötti aránytalanságokat. Ez az egyetlen feltétel és lehetőség a pénz értékállandóságának biztosítására.

— Az elmúlt világháború után két évig tartott, míg a lej értékállandóságát (stabilitását) sikerült biztosítani. A kormány jelenleg meggyorsítani kívánja az értékállandóság helyreállításának folyamatát, hogy ezzel gazdasági téren a rendes mederbe

való terelést megvalósíthasson.

— Igen rövid időn belül rendkívül fontos politikai események lesznek, amelyek a megújított erejével fognak hatni és amelyek döntő kihatással lesznek nemcsak a piac alakulásra, hanem Románia egész gazdasági életére is.

... Szégyen bízunk és kecségető reményeink vannak az ország jó gazdasági jövője tekintetében — fejezte be nyilatkozatát Bejan miniszter.

Küszöbön áll a japán invázió — jelentette ki Nimitz tengernagy

WASHINGTON, július 17. (Rádió) Japán ellen második napja tart már a legnagyobb méretű bombatámadás, amelyet valaha is megért a szigetország. Óriási repülőerő-kötelések a legnagyobb űrméretű bombákkal támadják Tokiót és a többi nagyvárosokat.

Nimitz tengernagy bejelentette, hogy a partraszállás Japánban közvetlenül a küszöbön áll.

— Tokió szünetnélküli bombázásával és a japán kikötők ágyuzásával most „puhitjuk” a terepet a partraszálláshoz — mondotta a tengernagy.

Kínában is egyre újabb vereségek érik a japán hadsereget. Csungkingi csapatok elfoglalták Liu-Kiang-Szi városát és hírek érkeztek arról, hogy a japánok az egész Kiang-Szi tartományt kiürítik.

A kormány támogatást nyújt a deportáltak hazaszállítására

BUKAREST, július 17. A Vörös Kereszt országos elnöksége — mint munkatársunk jelenti —, az illetékes egészségügyi államtitkárság és az összes pártok és szervezetek képviselői a különböző akadályok miatt még haza nem térhetett deportáltak kérdésében tanácskozási ültek össze Bukarestben, majd küldöttséget menesztettek Groza Péter miniszterelnökhöz azzal a kéréssel, hogy a fasiszta rabágából felszabadult deportáltak minél gyorsabb hazatérésének megkönnyítéséhez a kormány is járuljon hozzá.

Egyes Németországot megszálló szövetséges katonai alakulatok ugyanis elővigyázatosságból mindaddig nem engedik haza a romániai deportáltakat, míg a kormány részéről hivatalos küldöttség meg nem állapítja a deportáltak személyazonosságát s nem gondoskodik a leigazolnak hazaszállításáról.

Ismerni kell ugyanis azt a felháborító körülményt, miszerint német SS-katonák már számos esetben zsidó deportáltaknak kendőzték el magukat.

A küldöttséget, melyben az erdélyi deportáltak részéről dr. Kohn Hillel és dr. Elek Miklós ismert antifasiszta harcosok is résztvettek, szívesen fogadta a miniszterelnök. Az előterjesztett kérésre pedig úgy a magy, mint a kormány nevében a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatást ígérte a deportáltak leigazolására és hazaszállítására utazni induló küldöttségnek.

Virágessóval fogadta Debrecen a Vörös Hadsereget

BUDAPEST, július 17. (Rádó) A TASS hírgyűnökség tudósítója közli: Julius 11-én a debreceni szovjet parancsnokság katonai díszfelvonulást rendezett a városban táborozó szovjet csapatok részvételével. A budapesti lapok jelentik, hogy ez az esemény a város egész lakosságának ünnepevé vált. A főutca, amelyen a csapatok felvonultak — írja a Szabad Nép —, pompásan fel volt díszítve virágokkal, valamint szovjet és magyar zászlókkal. Az ünnepi ruhába öltözött lakosság elárasztotta az utcákat. A lakosság tapsal és éljenzéssel fogadta a Vörös Hadsereg csapatait. Az ünnepségen megjelentek a magyar polgári és katonai hatóságok képviselői is.

Munkásárulók ügye a kolozsvári néptörvényeszek előtt

KOLOZSVAR, július 17. Vizsgálat alatt van a néptörvényeszek Bányai László köztársasági elnökének Kovács Boldizsár kolozsvári gumihegesztő ügye. Kovács azok közé tartozik, akik még a zsidó lakosság gettóba hurcolása előtt a nyilaskeresztes párt égisze alatt fegyveres bandákba tömörültek, gúnyolták, megalázták, megseparolták, üldözték és az utcára dobták a zsidó családokat. Kovács Boldizsár aktív tagja volt a nyilas pártnak feleségével együtt.

Kovács Boldizsár attól sem riadt vissza, hogy nyílt utcán zsidó aggasztánt bántalmazzon, kiragadván annak kezéből az ételt, amelyet családjának vitt. Ezenkívül feljelentette azokat a magyarokat, akik pártfogolták zsidó emberársalkat és ingóságokat segítettek elrejtani. Van olyan, akit börtönbe is juttatott.

Ugyancsak Bányai László köztársasági elnök Török János szövómunkás ügyét. Török a hírhedt Nemzeti Munkaközpont munkatársa volt. A többi között az a vád is

felmerült ellene, hogy a fasiszta rendőrség kezére juttatta azokat a munkásokat, akik a Vörös Segély számára gyűjtöttek.

Közrejtés zsidó munkások szoros elbocsátásában is az NMK többi bizalmi emberével együtt. Miután kikerült az Ady harisnyagyártól, egy zsidó kereskedőt rászedve, önálló kisüzemhez jutott.

Több más fasiszta bűnöző sorozatos kihallgatása folyik még a néptörvényeszek köztársasági elnök irodájában.

Nagyvárad és Bihar megye gazdasági helyreállítása eredményesen halad előre

A Kommunista Párt nagyváradai szervezete az ipari termelés fellendítéséért

NAGYVÁRAD, július 17. A Kommunista Párt nagyváradai szervezete minden támogatást megad a magánkezdemenyeknek, amely Nagyvárad és Bihar megye iparának és kereskedelmének fellendítését célozza. A Kommunista Párt gazdasági bizottsága e téren igen jelentős eredményeket ért el. A pénzügyi anyagi enyhítésre, a Román Nemzeti Bank nagyváradai fiókjának pengő beváltásánál ki nem fizetett összeg bonzából 250 millió lej értékűt beváltott, míg a Banca Romaneasca 60 millió lej kölcsönt folyósított nagyváradai iparvállalatoknak, hogy a munkások munkabérek kifizetésénél késedelem ne álljon be. Lakatos Jenő, a Kommunista Párt gaz-

dasági bizottságának tagja a párt központi vezetőségének és az Országos Szakszervezeti Tanács támogatásával az iparvállalatok részére nyersanyagokat szerezett Bukarestből. A nagyváradai Carmen cipőgyár részére, amely 600 munkást és tisztviselőt foglalkoztat, 2000 kilogramm börtalpat utaltatott ki és ezenkívül nagyobb megrendelést biztosított a cipőgyár részére. A nagyváradai Szörmefeldolgozó részére 200 ezer darab Bulgáriából importálendő nyers bárnyóbort utaltatott ki, amelyeket a vasúti munkások részére bundáknak dolgoznak fel.

Közbenjárásának eredményeként a nagyváradai textilgyárak megfelelő hánya-

dot kapnak a Szovjetunióból behozott fonalból. Nagyváradnak élesztővel való ellátását is sikerült biztosítani, a petrozsényi kőszénbányából pedig a nagyvárad vasipari üzemek részére nélkülözhetetlen kovácsszénből 4—5 vasúti kocsi szénen kapnak a nagyváradai üzemek. Az építőipar számára 5 vasúti kocsi cementet és 2—3 vasúti kocsi ablaküveget sikerült biztosítani és 2500 vagon vasúti kocsi tűzifa kintalásának biztosításával megoldást nyert Nagyvárad tűzifaellátása is. A Kommunista Párt gazdasági bizottsága tehát eredményesen támogatja Nagyvárad és Bihar megye gazdasági talpraállítását.

Falusi gyűlések Szilágy megyében

ZILAH, július 17. A Magyar Népi Szövetség szilágy megyei szervezete három megyei gyűlést tartott Kémer, Zovány és Szilágy nagyfalú községekben. A gyűléseken Enyedi Ferenc ügyvezető elnök ismertette az általános politikai és gazdasági helyzetet, majd a szervezeti kérdéseket vitatták meg. A hozzászólások során az állatbeszolgáltatásokkal kapcsolatban bizottságot jelöltek ki, amely a községek vezetésével karöltve tisztázza és megoldja a felmerült panaszokat.

Megjelentek a gyűléseken a munkás-egységfront képviselői is és lelkesítő beszédet mondtak. A Kommunista Párt szilágy megyei szervezete nevében Nagy Dezso, a Szociáldemokrata Párt nevében pedig Nagy Jenő Mihály megyei titkár kifejtették a falusi nép szervezkedésének, valamint a román-magyar testvériség és a földműves-munkás összefogás megteremtésének szükségességét. Végre teljesen ismertették a demokratikus kormány programját.

A Józsa Béla-Athenaeum műsoros kulturdélután rendezett a kolozsvári székegy alkalmazottak számára

KOLOZSVAR, július 17. Vasárnap délután a kolozsvári székegy alkalmazottak Kötevény-utca 14 alatti székházában komoly, színvonalas műsorral szerepelt a Józsa Béla Athenaeum.

Szabó András megnyitó beszéde után Szentimrei Jenő író, a Józsa Béla Athenaeum elnöke vette át a szót s örömmel mutatta be az egybegyűlteknek Nagy István munkásirót, a Romániai Írók Szövetségének elnökét. Arról is megemlékezett Szentimrei Jenő, hogy az írók ezzel a műsoros délutánnal azt a nagyjelentőségű kulturális akaratot folytatni, amit már a könyvnapok alkalmával megkezdtek kiűnn a kerületek üzemében és gyáraiban, hadd érezze a munkásság, hogy a most épülő demokratikus világban munkásnak és írónak kéz a kézben kell haladnia a jövő felé. A műsor Petőfinék „A XIX század költői” című híres versével kezdődött. Kozma Ilona, a Józsa Béla Athenaeum kitűnő szavalója adta elő mély átérzéssel. Utána Molnár Antal dermatai munkás az „Apcstol” második részével szerepelt s meglepően jó előadókészségével könnyeket csalt a hallgatók szemébe. A Dermatái Kézke lehet rá. A műsor egyik legkiemelkedőbb száma Nagy Istvánnak „Forgalmi akadály” című novellája volt. A hol derűs, hol sötét színekkel csillogó írást maga a szerző olvasta fel nagy siker mellett.

A Józsa Béla Athenaeum részéről Nemes Katalin Horváth Istvánnak „Parasztok, hej!” című versét, Rácz Rezső pedig Emdő Tamás „Kitől kérje számon” és Szemlér Ferenc „Hoffogalás” című versével szerepelt.

Ezek után Szentimrei Jenőnek arra a kérésére, hogy most már a székegyek részéről is szeretnének hallani valamit, Bíró Erzsébet, Bod Árpád és Károly Sárika adott elő egy-egy Petőfi, Ady és Gárdonyi-verseket. Különösen a kilenc-tíz év körüli Bíró Erzsébet fogta meg a hallgatóságot lelkesítő Gárdonyinak „A háború árvája” című versével.

Az ünnepség végén Szabó András köszönetet mondott Szentimrei Jenőnek a Józsa Béla Athenaeum áldozatos munkájáért, a közönség pedig lelkesen a műsoros délután feledhetetlen emlékeivel távozott.

A HALADÓ IFJUSÁG JÁRÁSI ERTEKEZLETE KOLOZSVARON. A Haladó Ifjúság július 22-én, vasárnap reggel 8 órakor Kolozsváron, a Városháza nagytermében járási értekezletet tart. A Haladó Ifjúság kolozsmegyei ifjúsága az értekezletre lapunk útján is meghívja az érdekelteket, a már megszerveztettek és a többi falvak ifjúságát is, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a járási értekezletben.

AZ ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA felszólítja Hoffmann Imrét, aki cím nélkül feljelentést tett Farkas Sándor pénzügyi biztos ellen, hogy július 19-én délelőtt 9 órakor jelentkezett a fenti tisztogató bizottságnál (Kismester-utca 2. I. emelet) feljelentésének fentartása végett, mert ellenkező esetben a feljelentést semmisnek nyilvánítják. Amennyiben megjelenésében akadályozva lenne, közölje címét.

ÚJ NEMET BÉLYEGET ADTAK KI A POTSdami KONFERENCIA EMLÉKÉRE. Berlinből jelentik, hogy új bélyegeket hoznak forgalomba Németországban. A bélyeg egy, a romok közül kinövő fát ábrázol. A bélyeg a potsdami konferencia emlékére hozták forgalomba, s a tanácskozás jelképének tekintik.

A KOLOZSVÁRI VENDEGLATOIPARI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK tisztogató bizottsága felkéri Kolozsvár város lakosságát, hogy aki Simon Ferenc pincér-munkásnak multbelli ténykedésével kapcsolatosan terhelő adatot tud, aláírással ellátott levélben értesítse a szakszervezetet (Klastrom-utca 1), július 27-éig bezárólag.

(*) **ORVOSI HIR.** Dr. Baum Árpád fogorvosi rendelőjét megnyitotta Jókai-utca 5 alatt (Veres-ház).

AUTÓBUSZ INDUL
Dés--Bethlen--Beszterce
felé reggel 8 órakor
 Indulás a posta háttamögötti autóbussz állomásról.
Jegyfelvétel!

H I R E K
VILÁGOSSÁG
 A romániai magyar nép politikai napilapja.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távfeszélő 258.
 Szerda, 1945. július 18.
 Kat.: Kamill.
 Prot.: Frigyes.
 Ortodox: Jácint.
 Zsidó: 5705 év
 Av hó 8.
 A nap két 4 óra 4 perckor és 19 óra 35 perckor nyugszik.
 A hold két 13:17 órakor és 23 óra 36 perckor nyugszik.

Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szavankint 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. Álláskeresőknek szavankint 20 lej, legkisebb hirdetés 200 lej. A kiadóra címzett és jelíges hirdetéseknek 30 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 80 lej. Szövegírdeies (hírek között) szavankint 80 lej. Nyílttér szavankint 100 lej.

Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

KOLOZS VÁRMEGYE NYUGDI-JASAINAK FIGYELMÉBE! Kolozs vármegye főispáni hivatalának pénzügyi osztálya 8252/1945 sz. alatt az alábbi hirdetményt bocsátotta ki: A nyugdíjak átszámításának megállapításával kapcsolatosan felhívjuk az összes vármegyei nyugdíjasokat, akik az 1940. év augusztus hónapjál a nyugdíjukat ettől a főispáni hivataltól (prefectura) kapták, hogy 10 napon belül a Vármegyei Hivatalnál nyújtsák be a következő okmányokat: Élethenléti bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány, az övezgy nyugdíjasok bizonyítványt arról, hogy nem kötöttek újabb házasságot és végül bizonyítványt a kisgyermekéről.

ÖTEZSER VASUTI KOCSI CEMENT VARELSZALLITÁSRA. Bukarestből jelentik: Az Iparügyi minisztérium megállapítása szerint a romániai cementgyárak raktáráiban 5000 vasuti kocsi cement van, olyan hatalmas mennyiség tehát, amely teljes mértékben fedezi a belföldi szükségletet. A cement felhasználását az építkezéseknél és a helyreállítási munkálatoknál azonban nagyon megnövekedett a szállító eszközök, vasuti mozdonyok és vasuti kocsik hiánya.

A FAIPARI MUNKÁSOK csütörtökön, július 19-én tartják rendes havi taggyűlést a szakszervezet székházában: Karolina-tér 4 alatt. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

(*) **A MAGISZ** értesíti tagjait, hogy vékony-szálu női selyemharisnya kiosztását újból megkezdte a MAGISZ textil-osztályán, (volt Magyarbolt).

Üdvözlét a hazatérő román néphadseregnek
 A Scanteia legutóbbi száma vezércikkben méltatja annak a történelmi pillanatnak a jelentőségét, amikor a dicsőséges Vörös Hadsereg és a vele vállaltva küzdő román hadsereg katónái visszatérnek állomáshelyükre abból a kegyetlen és az emberiség történetében még elő nem fordult arányú háborúból, amelyet a népek szabadságáért vívtak meg. A Kommunista Pártjának romániai lapja meleg hangon üdvözlé a demokratikus Románia hazatérő és sok dicsőséget szerző harcosait, akik a szabad népek ellenségei ellen vívták meg sikeres harcukat.
 — A mi néphadseregünk bátorsága és áldozata — írja a lap — állította helyre az igazság mérlegét, amikor a fasizmusnak eladott Erdélyt újlag visszacsatolhattuk. A Vörös Hadsereg hősi harccal és csaták viharában megszilárdított véréldozat a román nép részére a szebb jövő útját kell hogy megnyissa: a Szovjetunióval való értékes barátság és bizalom útját.
 — A fasizma szörny ellen vívott háborúból visszatérő harcosok fogadása olyan ünnepélyes kell legyen, amilyen csak kevés fordul elő egy állam életében. Adjunk olyan fényt ennek az ünnepnek, amelyet valóban megérdemel. Mutassa meg az ország, hogy méltóan tudja fogadni hadseregét, a néphadseregét, amely a szabad emberek győzelmét vívta ki a fasizmus furiái és a szabadság megsemmisítői fölött.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS. Az időjárás-kutató Intézet közli: Továbbra is szép idő, délután egyes helyeken felhősödés, a hőmérséklet változatlan. Erdélyben helyi, futó esők.

KEDVEZŐ AZ IDEI CUKORRÉPA-TERMELÉS. Bukarestből jelentik: A cukorrépa termelése ebben az évben kedvező képet mutat. A cukorgyárak az ideai terméshől származó cukorrépáért kilónkint 16 lej kötelesek fizetni a termelőknél. Az Iparügyi minisztérium a fenti áron kívül kilónkint 2.80 lej termelési jutalom kifizetését engedélyezte az 1944. évi terméshől származó cukorrépa után és ezzel a külön jutalommal kívánja ösztönözni a cukorrépa-termelőket.

A ZENESZ SZAKSZERVEZET TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA felkéri Kolozsvár város lakosságát, hogy akik Szentkirályi Aladár, Horváth Károly és Kálló Károly zenészek multbelli ténykedésével kapcsolatosan terhelő adatokat tudnak, aláírással, zárt borítékban közöljék a szakszervezettel (Klastrom-utca 1).

MUNKÁBAN A II. KERÜLET FEGYELMI BIZOTTSÁGA. A II. kerület fegyelmi bizottsága július 15-én tartott ülésén megdörgálta a hét beldézetet, akik nem tettek eleget a kötelező gárda-szolgálatnak, jelenleg eltekintve neveiknek a sajtóban való közlésétől. Cioban Sándor, Méhes-utca 88 alatt lakó 16 éves fiúnak, aki szüleiivel szemben durva viselkedést tanusit és csavargó, munkakerülő életmódot folytat, javító nevelését rendelte el. Tóth Ferencné, aki illetlen szavakat használt az utcabizalmival szemben, aki hivatalos ügyben járt nála, nyilvános dorgálással fenytette. Furu István Gyárfás Jenő-utca 13 alatti lakost, aki többszöri felszólításra sem jelent meg gárda-szolgálatra, 3 napi szolgálat teljesítésére kötelezte szabad napjában. Két ügyben a bírósághoz utasította a feleket. Négy ügyben a feleket kibékítette a bizottság.

(*) **AZ ÖSSZES KERESKEDŐK,** engrosz-szisták és detailisták egyidejűleg, július 18-án, szerdán délután fél 5 órakor sajtó érdeklükben történő megbeszélésen jelenjenek meg iparkamarai titkári hivatalukban. Kereskedők Egyesülete.

Felvezünk hirdetéseket és előfizetéseket
 az összes kül- és belföldi lapok számára. Elhelyezünk reklámokat a bukaresti rádió reklámhírel közé. Mérések, idézések stb. közlését azonnal teljesítjük a „HIVATALOS LAP”-ban. Elhelyezünk reklámokat mozgóképszínházakban, sporttelepen és strandon. Vállaljuk cégek vagy árucikk hatóság népszerűsítését. Művészi kiviteli reklámozásokat, reklámszövegeket és reklámverseket készitünk. Végezzük könyvek és folyóiratok terjesztését. Állandóan vásárolunk könyveket és folyóiratokat.
„EURÓPA” hírlapiroda, könyv- és lapterjesztő vállalat
 Kolozsvár, Egyetem-utca 4. — Telefon: 778.
 Vidékieknek hasonlóan gyors és pontos elintézés!

Mennyi termelési jutalmat kap a mezőgazda a gabona-neműek után?

A hivatalos lap, a Monitorul Oficial június 23-i 140. száma közli azt a 944. számú minisztertanácsi határozatot, amely szerint a gabonaneműek termelői a hivatalosan megállapított áron felül termelési jutalmat is kapnak. A gabonaneműek hivatalos ára és a vasuti kocsinkint fizetendő jutalom összege a következő: orza hivatalos ára vagononkint 500.000 lej, jutalom 300.000 lej, összesen 800.000 lej. Tengeri hivatalos ára vasuti kocsinkint 350.000 lej, jutalma 160.000 lej, összesen 550.000 lej. Árpa hivatalos ára vagononkint 232.000 lej, jutalma 268.000 lej, összesen 500.000 lej. Zab hivatalos ára vasuti kocsinkint 266.000 lej, termelési jutalma 284.000 lej, összesen 550.000 lej. A hivatalos ár és termelési jutalom 10.000 tonnás vasuti kocsikra vonatkozik. A buza után a jutalmat az ezévi június 23-a után a malomba beszolgáltatott buza-mennyiség után igényelheti a termelő, aki a mérlegelési jegyzéket és az ellenőrző malomközeg részéről aláírt számlát bemutatja a közellátási minisztériumnál, amely intézkedik, hogy a pénzügyminisztérium a buza árát és a termelési jutalmat kifizesse.

A Képes Ujság regény pályázata

A Képes Ujság regény pályázatot hirdet kisregényekre, amelyek a Képes Ujság „Piros könyvek” című sorozatában jelennek meg.

A pályamunkák beküldésének határideje: 1945 október 15.

A pályázaton résztvehet mindenki eddig még sehol meg nem jelent regényével. Az írók figyelmét felhívjuk arra, hogy a pályázaton ők is résztvehetnek.

Feltételek: egyetlen kikötésünk, hogy az író regénye tárgyát a való életből merítse.

Csak irodalmi értékű pályamunkákat bírálunk el. Terjedelme 50-től 70 oldalig terjedő kettes ritkítású gépelt oldal.

A pályamunkákat Erdély nevesebb íróiból álló bírálóbizottság fogja elbírálni. Az eredményt a november 15-én megjelenő számunkban fogjuk közölni.

A pályázat jelíges. A pályamunkán és egy zárt borítékban fel kell tüntetni a választott jelít és a regény címét, a zárt borítékban pedig a nevet és a pontos lakcímet a jelíggel együtt.

- I. díj 150.000 lej.
- II. díj 100.000 lej.
- III. díj 70.000 lej.

A K. U. fenntartja magának azt a jogot, hogy a díjazottakon kívül a közlésre alkalmas pályamunkákat megvásárolhassa.

Kibővíté működési körét a Kézműiparosok Szövetkezete

KOLOZSVAR, július 17. A kolozsvári kézműiparosok fogyasztási és értékesítő szövetkezete július 13-án tartotta meg nagy érdeklődés mellett rendkívüli közgyűlést. A kisiparosok szövetkezeti erejének egységesítése és hatalmas kézművesipari szövetkezet megteremtése jegyében a rendkívüli közgyűlés módosította az alapszabályokat úgy, hogy a szövetkezet cége a jövőben: **Kolozsvári Kézműiparosok Termelő, Beszerező, Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete lesz.** A fenti célnak megfelelően módosította a rendkívüli közgyűlés az alapszabályokat is.

A rendkívüli közgyűlés Csákányovszky Károly elnök javaslatára elhatározta, hogy a jelenlegi részjegyek 20 pengős, illetve 600 lejes névértékét 3000 lejre emeli fel olyképpen, hogy az eddig lejegy-zett és befizetett üzletrészek régi és új névértéke közötti különbözet három hónap alatt fizetendő be.

(*) **BOCSANATOT KERÉK** mindazoktól, akiket a multban magatartásommal megbántottam. Minden erőmmel a demokratikus célokat szolgálom és fogom mindig szolgálni. Gergely Jenő.

A MAGANTISZTVISELŐK ÉS KERESKEDelmi ALKALMAZOTTAK TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGÁNAK FELHÍVÁSA. A magántisztviselek és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete kéri, hogy július 20-án, pénteken délután 3 és 7 óra között a purifikációs eljárás lefolytatása végett a következők a szakszervezet helyiségében megjelenjen sziveskedjenek: Babos Dánielné, Bányai Béla, Csató Árpád, Elekcs Endre, Horváth Rezsőné, Jónás Berta, Raval Nagy Mária, Senkálcsy Endréné, özv. Szabó Mártonné, Tóbiás István, özv. Zonda Istvánné, Zonda István és Suba Anna. Felkérjük mindazokat, akik fentnevezettek multbelli magatartását illetően terhelő adatok birtokában vannak, hogy azokat zárt borítékban, olvasható aláírással ellátva közöljék a szakszervezet titkárságával.

Bartókot, Kodályt és Vámbéryt tagjává választotta a Magyar Tudományos Akadémia

BUDAPEST, július 17. A feudális magyar közművelődés áporodott levegőjű jellegűdrában, a József főherceg operett-előadása alatt működő Akadémiába végre új, frissítő levegő töltött be. A szokásos évi nagygyűlésen ugyanis a megüresedett bársonyszékeket mind olyan egyéniségekkel foglaltatták el, akiknek eddigi működése beilleszkedik a demokratikusan oszódó Magyarország szellemi-újjaéléésébe.

Az első osztályban tiszteleti tag lett Zolnai Gyula szegedi nyelvész-professzor, (Zolnai Bélának, a kolozsvári magyar egyetem

professzornak édesapja), Bartók Béla, az Amerikába emigrált, és Kodály Zoltán, a fasiszta időkben belső emigrációba vonult nagy zeneszerző, továbbá neves finnugor nyelvészünk, Szirmai Miklós. Az új levelező tagok közt Zilahy Lajost, Illyés Gyulát is ott találjuk. A második osztály tiszteleti tagjai közül Vámbéry Ruzsem, Révész Imre református püspök, Ortutay Gyula néprajztudós, Genthon István művészettörténész nevét ismerjük, továbbá Erdélyi Ját, Bartók György filozófia-professzort.

Demeter János alpolgármester lett a Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetének elnöke

KOLOZSVAR, július 17. Tegnap délután megint, hogy a Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezete tisztújító nagygyűlést tartott. A gyűlésen ötven tagú városi intézőbizottságot választottak. Az egyhangulag elfogadott névsorból kiolvasható, hogy a kolozsvári magyarság ügyeit a régi demokrata harcosok mellett számos olyan férfi és nő intézi a jövőben, aki a munkások, földművesek és értelmiségiek sorából a felszabadulás óta eltelt hónapok alatt emelkedett ki munkájával és felelős politikai magatartásával.

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári intézőbizottságának teljes névsora a következő: Albert Ferenc földész, Albert Józsefné, Asztalos Sándor dr. ügyvéd, dr. Asztalos Sándorné, Balázs Péter újságíró, Barabás Sándor dr. pénzügyigazgató, Berczy József tanfelügyelő, Both Ferenc MNSZ irodavezető, Bortnyik György kiskereskedő, Dán István alpolgármester, Demeter János dr. alpolgármester, Decsy István dr. ügyvéd, Döry Erzsébet, Csákányovszky Károly kisiparos, Erdő János dr. unitárius lelkész, Fazakas János dr. orvos, Fodor-Pataky

Ádám iparos, Graef Pál iparos, Hajós Gyula földész, Hatházy Samu földész, dr. Jánosi Mihályné, özv. Józsa Béláné, Kiss Gergely Dermata-munkás, Kiss Károlyné földész, Lukács Mihály földész, Mihály Károly székely alkalmazott, Mikó Gábor dr. katolikus lelkész-tanár, Nagy Albert iparos, Orbán Ferenc székely alkalmazott, Orbán János egyetemi hallgató, özv. Platz Kálmánné, Rákosi Rezső kereskedő, Sárny István dr. ügyvéd, Soós József órász, Szakócs Ferenc tanító, Szabó Lőrincné, Székely Gyula újságíró, Szász József földész, Székely György földész, Székely János kiskereskedő, Szalkay István iparos, Szilágyi Albert középiskolai tanuló, Szentgyörgyi László CFR tisztviselő, Szepesy Sándor munkás, Tarr Károly munkás, Varga Gyula kisiparos, Valádi György református lelkész, Venczel József dr. egyetemi intézeti tanár, Venczel László középiskolai tanár, Zágonyi Szabó Mihály földész.

Az egyhangulag megválasztott intézőbizottság a maga kebeléből megválasztotta a helyi elnökséget és végrehajtóbizottságot. A helyi tagozat elnöke Deme-

Három nép sorsüldözött fiai találkoznak a Szeretetház udvarán

A nyári délelőttön szárnyaszegett kis csapat kanyarodik ki a kolozsvári állomás épületéből s indul a város felé tántorgó léptekkel a bombasújtotta Horea-uton. Ruhájuk feltűnően rongyos és gyűrött, arcuk sápadt, szemük furcsán könnyorog a napfényben, mintha valahonnan sötét tárnák mélyéről kerültek volna elő. S csakugyan: sötét, fojtott, nyomasztó levegőjű világból jönnek. Hazatérő székelyek, akik idestova kilenc hónapi országutakon való hányódás, éhezés, didérgés után a régi fészek felé tartanak valamire Erdély délkéleti sarka felé.

— Édesanyám, kapunk itt enniválót? — érdeklődik egy öt éves szőke leánya anyja szoknyájába kapaszkodva.

— Kaptok kicsi lelkem, kaptok — felel anyja helyett a Hazatérők Otthonának állomásigyeletere. — Ott van az a templom, látod-e? — mutat a hidelvei református templomra — ott van a Hazatérők Otthona s ott kaptok jó meleg ételt.

A volt Szeretetház udvarán, amely most Vásárhelyi János református püspök jóvoltából az Eszakerdélyi Felsegélyező Bizottság Hazatérők Otthonául szolgál, a padokon deportálásból hazatérő zsidók, hazafelé tartó elhurcolt románok, ottont kereső székelyek, fogaigból szabadult katonák üdögélnék s halk hangon beszélgetnek. Három nép fiait verte együvé a nyomorság, a gyilkos háború következtében beállott szörnyű sors... Remélhetőleg

most már elválaszthatatlan közösségbe.

Az utóbbi időkben naponként 1000—1500 embert kellene ellátni legalább egy csésze levestel. Ez azonban óriási anyagi megterhelést jelent, bármilyen egyszerű ételeket szolgáltatnak is fel. Az Eszakerdélyi Felsegélyező Bizottság által juttatott havi ötmillió lej még felerészben sem fedezi a kiadást. A társadalom, Kolozsvár és környéke lakóinak megértésére, testvéries együttérzésére volna szükség, hogy úgy-ahogy el lehessen látni ezeket a mindenükből kifosztott, testileg-lelkileg tönkrement embereket.

— Mennyire értette meg Kolozsvár és környékének lakossága a legutóbbi felhívásokat? — kérdezzük.

— Sokan megértették, sokan igyekeznek rajtuk segíteni — feleli az Otthon egyik vezetőnöje —, de még mindig sokra van szükségünk. A hazatérők, az átutazó foglyok száma nemhogy csökkenne, hanem állandóan növekedik. S állapotuk is egyre rosszabb. Mind több közöttük a beteg és a majdnem ruhanélküli. S egészen biztos, hogy számuk még egy ideig növekedni fog. Most már eljutottunk oda, hogy nem elégséges, ha egyes megértő szívű emberek segítenek. Az egész társadalomnak meg kell mozdulnia faji és felekezeti különbség nélkül. Mindenkinek adnia kell. Bármilyen szűkösön is éljünk, még mindig gazdagok vagyunk a hazatérőkhöz és a foglyokhoz viszonyítva. Ez az ügy az egész magyar társadalom ügye.

d. gy.

ter János dr. alpolgármester lett, a két alelnök Szepesi Sándor munkás és Szász József földész. Titkár: Varga Gyula iparos. A nagygyűlés közönsége az emelvényre lépő elnökséget, élén a régi demokrata MADOSZ-harcos, Demeter János dr. al-

polgármesterrel, lelkesen üdvözölte. A helyi vezetőséggel együtt választotta meg a nagygyűlés a megyei vezetőséget s a közös megyei és városi végrehajtóbizottságot is. Ezek névsorát holnapi számunkban közöljük.

Gyorsposta

◆ Bulgáriában augusztus 26-án tartják meg az általános választásokat. Bulgária az első, a Vörös Hadsereg által felszabadított ország, ahol általános választásokat tartanak.

◆ A francia baloldali pártok közös értekezleten vitatják meg az alkotmányreformmal kapcsolatos kérdéseket.

◆ Az osztrák külügyminiszter Londonba és Washingtonba látogat, ahol tárgyalásokat fog folytatni az osztrák kormány elismertetése érdekében.

◆ A szovjet—kínai értekezletet Sztalin generálisznak és Molotov külügyi népbiztosnak a potsdami hármass találkozóóról való hazatérése után folytatják.

◆ Páris leirhatatlan lelkesedéssel ünnepelte az első szabad július tizennegyedikét. Francia, angol, amerikai, kanadai és belga csapatok vonultak el díszmenetben az Arc de Triomphe alatt.

◆ Lipót belga király kijelentette, hogy nem tér vissza hazájába, de a trónról sem mond le. E nyilatkozat után a van Acker-kormány lemondott. A régensherceg nem fogadta el a lemondást.

◆ Egy argentin rádióállomás olyan híreket terjesztett, hogy Franco tábornok lemond és emigrál. A francia rádió szerint a spanyol fasiszta-vezér katonai kormányának adná át helyét. E híreket mindeddig nem erősítették meg.

◆ A németországi angol megszálló hatóságok kétféle gyanús németről vettek fel ujjlenyomatot. Ezek tulnyomó többsége tagja volt a náci-pártnak.

◆ Mussolini irattárát most vizsgálják felül. Valószínű, hogy több háborús bűnösre vonatkozó igen fontos adatokat fognak az iratok között találni.

◆ Csehszlovákia nagy fegyvergyára, a Skoda-művek ismét megkezdte a termelést. A gyár előszörban mezőgazdasági eszközöket fog előállítani és gépkocsigyártásra rendezkedik be.

◆ Charlie Chaplin a nemzetközi filmkonferenciára Európába jön. A világhírű filmszínész meglátogatja azokat a helyeket is Angliában, ahol gyermekéveit töltötte nagy nyomorúságban.

◆ A szicíliai Agrigento püspöke halálos méregnyelést áldozata lett. A mérénylet, hír szerint, egy útkos fasiszta politikai szervezethez tartoznak.

Harmincháromezer görög hazafit tart fogságban a reakciós kormány

ATHÉN, július 17. (Rádó). Görögországban a monarchista-fasiszta hatóságok terrorjáról az a tény ad tiszta képet, hogy a görög kormány 33 ezer antifasiszta hazafit tart börtönben több mint egy félszázötöd óta anélkül, hogy az illetők tudnák, hogy tulajdonképpen mivel vádolják őket.

Károly kormányzóherceg vezeti tovább az ügyeket Belgiumban

BRÜSSZEL, július 17. (Rádió) A belga parlamentet összehívták az alkotmányváltással kapcsolatos új helyzet megvitatására. A kormány nyilatkozatot adott ki, amelyben megállapította, hogy a király nincsen olyan helyzetben, hogy uralkodhassék és kivánságának adott kifejezést, hogy Károly kormányzóherceg továbbra is tartsa meg a helyét. Van

Acker miniszterelnök a minisztertanácsban ismertette a király levelét, amelyben III. Lipót ugyancsak annak a kivánságának adott kifejezést, hogy a régensherceg vezesse tovább az ügyeket.

BRÜSSZEL, július 17. (Rádió) Van Acker miniszterelnök ismertette a parlament előtt III. Lipót király levelét, amelyben bejelentette, hogy nem mond le ad-

dig, amíg a belga nép szabad választások útján nem nyilvánította a véleményét. A nép akaratának — mondotta a király levele — készséggel aláveti magát. A parlament ülése után a kormány hat katolikuspárti tagja lemondott, kijelentve, hogy nem azonosítják magukat a kormány véleményével.

A Népvédelem első szabad kongresszusa

Megválasztották a megyei Intézőbizottság tagjait

KOLOZSVAR, július 17. A Népvédelem vasárnap délelőtt tartotta meg első szabad megyei kongresszusát. Dr. Bratu V., a Népvédelem megyei titkárának megnyitóját után a helyi polgári és katonai hatóságok kiküldöttel üdvözölték a Népvédelemet. A hatodik román hadtest nevében Stolan kapitány, Kolozsvár város nevében dr. Demeter János alpolgármester beszélt. Az egyesített szakszervezetek részéről Augustin Alexa, a Vörös Kereszt részéről dr. Buzen, az egészségügyi szakszervezetek üdvözlét pedig Solomon Sablin mondotta el. A CFR munkásságának kiküldöttje köszönetet mondott a Népvédelemnek a nehéz időkben nyújtott segítségért.

Az üdvözlések után dr. Bratu román és Pap Józsefné magyar nyelven pontos képet nyújtottak a Népvédelem munkájának eddigi eredményeiről. Jelentéseikből kiténik, hogy a Népvédelem mindenhol jelen van, ahol a háború utáni nyomor és szenvedés enyhítése szükséges. Támogatja a sebesülteket, özvegyeket, deportáltakat, de leginkább a legártatlanabb áldozatokat, a gyermekeket nyolc napközli otthonban, amit pár hónapos működés eredményezett, 500 gyermek testi és lelki épségéről gondoskodnak. A megyei kiküldöttek a Népvédelem vi-

déki munkájáról számoltak be.

A bukaresti Központi Bizottság delegátusa, Pap Ilona a fasiszta romboló maradványáról, a sovinizmusról beszélt.

Dr. Calniceanu egyetemi tanár pénzügyi beszámolója után dr. Bota Emil román nyelven, dr. Csögür Lajosné magyar nyelven vázolták a Népvédelem multját és jövőbeni feladatait.

Ezután a kongresszus résztvevői megválasztották a megyei bizottság tagjait, akik a következők: Dr. Bratu V. orvos, Pap Józsefné munkásné, dr. Bota Emil orvos, Braun Rózi tisztviselő, Kozma Károlyné munkásné, dr. Csögür Lajosné tanárné, Vajda Liza munkásné, Calniceanu Constantin egyetemi tanár, Dr. Lebovici Marcel orvos, Zembrea Erzsébet munkásné, Zádor Erzsébet tisztviselő, Capraru György földműves, Covaclu Tudor tisztviselő, dr. Színhász Dávid orvos, Párlint János tisztviselő, dr. Decsy Irén orvosné, Ilie Klára tisztviselő, Horváth Zoltánné fényképész, Sándor Jenő gyalul földműves és Bethlendi Ilona.

A 18-án megtartandó tartományi kongresszusra 83 jelöltet küldtek ki. Dr. Bratu záróbeszédében a jelenlévő

dr. Bunaciu és dr. Pollák néptörvényszéki közvádlókat üdvözölte s a résztvevők lelkes helyesléseit támogatva azt kérte, hogy egyetlen háborús bűnös se maradjon büntetlenül.

A kongresszus díszbezdéllel ért véget.

Bukaresti vállalat keres deszkaraktárnak megfelelő helyiséget
vasutvonallal és külön telken háromszobás lakást vagy villát garázzsal iroda céljára.
Transsylvania szálló 9. szoba.

Mindenféle „Arta”-márkás lajtkékrukat kaphatók
„SIK” nagykereskedés
Kolozsvár, Hegedűs Sándor-utca 8.
Kivánatra külön árjegyzékkel szolgálunk

